

Malsons ponentins: superar la confrontació ZEPA-regadiu. **Article publicat al diari Segre, agost 2009.**

Es fa realment difícil introduir elements de proposta i racionalitat enmig del concurs de despropòsits que submergeix periòdicament el canal Segarra-Garrigues. Fa una mica de pena perquè en el seu dia i ja fa algun any d'això, bona part de la societat civil lleidatana plantejà un seguit de propostes que podrien fer que el carro del canal no es trobi en el pedregar (o patatar) actual i en els que vindran. Algunes propostes les recordarem ara i les anirem recordant en el futur. El 29 de maig de 2004 signàrem a Vallbona de les Monges un Manifest que seria refrendat per una extensa representació de la societat civil lleidatana, sindicalistes agraris i ecologistes inclosos, en el qual s'afirmava que "s'ha de modificar el plantejament productivista del regadiu inicialment previst de manera que aquest no sigui en si mateix un fi, sinó una eina per al desenvolupament rural" i es proposaven "sistemes nous de transformació en regadiu que siguin compatibles amb la transformació dels actuals ecosistemes i no s'excloquin a priori determinades àrees de regadiu". Després vingueren les jornades celebrades el gener-abril de 2005 (Fundació Territori i Paisatge-Pagès editors 2006) i un grup de tècnics desenvolupàrem les propostes del Manifest en un informe extens donat a conèixer el mateix any. Més endavant el decàleg del Compromís per Lleida, signat per una nodrida representació de la societat civil lleidatana el 15 de desembre de 2007 a Tàrraga, reconeixia les propostes del Manifest de Vallbona.

En l'informe anterior "Les propostes del Manifest de Vallbona" (editat per Pagès editors el 2007) plantejàvem, entre moltes altres propostes per a trampejar els esculls del canal, unes alternatives d'encaix de les ZEPA i els valors patrimonials dels secans. "L'extensió del regadiu cap als secans de la Segarra i les Garrigues privats d'aigua en l'actual projecte i l'avanç cap a una dotació mitjana generalitzada de 3.500 m³/s disminuiria la pressió *transformadora* que pesa sobre el marge dret del canal i faria compatible l'aigua amb la fauna dels secans. (i/o) En el cas de transformació en regadiu intensiva (6.500 m³/s) i en tots els casos que es produeixi una concentració parcel·lària, amb l'exemple de les modernes concentracions de Navarra, cal aconseguir les superfícies (d'exclusió de reg) que es considerin convenientes a partir d'una aportació equitativa dels afectats". El "llibre verd" del Manifest argumenta aquestes opcions i planteja altres directius per a fer possible "la convivència entre les persones i les aus", unes directius i propostes que, naturalment, pertoca triar i concretar als tècnics que en tenen la responsabilitat.

Totes aquestes propostes han estat publicades i traslladades als responsables polítics i econòmics i s'han posat damunt la taula per a ser discutides. El "problema" de les ZEPA té només una solució digna si es supera la confrontació entre agricultura i "pardals" (amb 10.000, 20.000 o 40.000 hectàrees de ZEPA el problema canvia de gruix, però és en el fons el mateix). Només s'hi pot trobar una sortida satisfactòria a mig i llarg termini si es tenen en compte els altres aspectes del projecte del canal i el canal s'aborda en la seva globalitat i en tots els seus potencials. I caldria fer-ho aviat, perquè a mesura que passa el temps algunes solucions que en el passat haurien pogut ser dignes i acceptables, a hores d'ara ja no són possibles.

Així van les coses amb l'estratègia que algú assenyalava fa un temps i que ens mostra el canal Segarra-Garrigues com un pernil que s'ha d'anar tallant i assaborint poc a poc... Al pas que anem sembla que d'aquest pernil aviat només en quedarà l'os.

Podem caure en la temptació fàcil de criticar Brussel·les que "es troba tan lluny i no entén els nostres problemes". Però, potser hauríem de mirar primer si a casa nostra assumim les responsabilitats que ens pertoquen, i la pancarta "Aigua sí!, ZEPA no!" també potser millor no passejar-la per cap ciutat.

Ignasi Aldomà Buixadé

Professor de la UdL i un dels promotors del Compromís per Lleida